

Asociacija

Lietuvos ornitologų draugija

Lithuanian Ornithological Society – BirdLife Lithuania

J.k.: 191692933| PVM kodas: LT100007641219| Naugarduko 47-3, LT-03208 Vilnius| Tel./faks.: 8 5 213 04 98| El. p.: lod@birdlife.lt

www.birdlife.lt

Asociacijai „KRAŠTOVAIZDIS“

Juridinio asmens kodas 306311744

Adresas Vilkpėdės g. 22, 03151 Vilnius

2024-06-04 d., Vilnius
Nr. SK-24-27

Dokumentas teikiamas elektroniniu būdu el. pašto adresu:

dokumentai@krastovaizdis.eu

ATSAKYMAS Į ASOCIACIJOS „KRAŠTOVAIZDIS“ 2024 m. GEGUŽĖS 16 d. RAŠTĄ

1. Lietuvos ornitologų draugija (toliau – **Draugija**) ir jos direktorius Liutauras Raudonikis gavo asociacijos „KRAŠTOVAIZDIS“ (juridinio asmens kodas 306311744, adresas Vilkpėdės g. 22, 03151 Vilnius (toliau – **Asociacija**) 2024 m. gegužės 16 d. raštą „Dėl informacijos paneigimo“ (toliau – **Raštas**).
2. Rašte nurodoma, kad 2024 m. gegužės 14 d. LRT laidos „Panorama“ reportaže apie Širvintų rajone planuojamą vėjo elektrinių (toliau – **VE**) parką (toliau – **Reportažas**) aš, Liutauras Raudonikis, išsakyčiau, kad Asociacija teikia: „*neteisingą, melagingą informaciją, statistika iškreipta*“, „*daugelyje vietų iškirsti lizdai*“ ir kt.
3. Rašte Asociacija prašo nurodyti apie kokią konkrečią informaciją Reportaže buvo kalbama ir pateikti įrodymus, kurie patvirtintų Reportaže išsakytą nuomonę.
4. Toliau Liutauras Raudonikis, kuris veikia kaip **Draugijos** direktorius, teikia savo atsakymą į Raštą ir nurodo, kad su Asociacijos pateikta pozicija kategoriškai nesutinka.
5. **Pirma**, Asociacija neetiškai diskredituoja Draugijos vardą, menkina Draugijos kompetenciją ir kvestionuoja Draugijos objektyvumą ir atliekamų tyrimų duomenų vertinimo nešališkumą.
6. Šiuos Draugijos teiginius patvirtina toliau nurodomos aplinkybės.
7. Asociacijos nurodomo Reportažo metu Asociacijos prezidentas Teisutis Buda išsakė teiginius, jog: „*Lietuvos ornitologų draugija rado tik 8 lizdus*“, tuo tarpu Asociacijos pasitelktas biologas – „*106 lizdus*“.
8. Be to, Asociacija ir su ja susiję asmenys nuo 2023 m. gegužės mėn.:
 - i) Siekia gauti įvairią informaciją, susijusią su Lietuvos ornitologų draugija (toliau – **Draugija**) (pavyzdžiui, sutarčių sąlygas, taikomą kainodarą) (žr. pvz., Asociacijos 2023 m. gegužės 22 d. raštą UAB „Žalia žemė“, 2023 m. gegužės 22 d. raštą Draugijai, 2023 m. liepos 13 d. raštą UAB „Žalia žemė“ ir Evecon, UAB, 2024 m. gegužės 16 d. raštas Draugijai);
 - ii) Asociacija ne kartą kaltino Draugiją, jog poveikio aplinkai vertinimo (toliau – **PAV**) ataskaita neva stokoja objektyvumo bei kvestionavo Draugijos kompetenciją (žr. pvz., Asociacijos 2023 m. gruodžio 22 d. raštą UAB „Sweco Lietuva“);
 - iii) Sistemiškai teikė raštus Draugijai, kurioje pateikia savo subjektyvų vertinimą, jog 2024 m. vasario 6 d. PAV ataskaitos (toliau – **PAV ataskaita**) dalis dėl laukinių paukščių yra parengta neva itin prastai bei kt. (žr. pvz., Asociacijos 2024 m. balandžio 24 d. raštą Draugijai);
 - iv) Kreipėsi ir į Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komitetą, kuriuo keliamas susirūpinimas dėl Širvintų rajone planuojamos vėjo jėgainių parko ūkinės veiklos ir su tuo susijusio pavojaus laukinių paukščių lizdavietėms. Šiame rašte Asociacija vartojo tokius neigiamą reikšmę turinčius žodžius ir žodžių konstrukcijas (apibūdinant Draugijos veiklą) kaip: „*vertinama atsainiai*“; „*kelia abejonių dėl šios PAV ataskaitos dalies objektyvumo*“; „*užsakovui*“.

Kodas: 191692933
Juridinių asmenų registras

A/s LT74 7300 0100 0245 1175
Bankas Swedbank

Asociacija

Lietuvos ornitologų draugija

Lithuanian Ornithological Society – BirdLife Lithuania

J.k.: 191692933 | PVM kodas: LT100007641219 | Naugarduko 47-3, LT-03208 Vilnius | Tel./faks.: 8 5 213 04 98 | El. p.: lod@birdlife.lt

www.birdlife.lt

naudinga, kad tiriamoje VE parko teritorijoje būtų užfiksuota kuo mažiau paukščių migracijos, perimviečių, lizdaviečių, maitinimosi, žiemojimo ir sankaupų vietų“; „ornitologai netinkamai ir nekokybiškai atlieka paukščių stebėseną ir lizdaviečių apskaitą“; „PAV ataskaita bus parengta netinkamai“.

9. **Antra**, PAV ataskaitos, 2024 m. kovo 13 d. PAV ataskaitos viešinimo protokolo, 2024 m. gegužės 8 d. UAB „Sweco“ rašte „Dėl gautų pasiūlymų dėl poveikio aplinkai vertinimo“, 2024 m. kovo 26 d. VE parko Širvintų rajono savivaldybėje pristatymo medžiaga patvirtina, kad Asociacija viešai skleidžia netikslią ir melagingą informaciją apie Draugiją ir jos atliktus ornitologinius tyrimus dėl Širvintų rajone planuojamo VE parko.
10. PAV ataskaitos 5 tekstiniam priede yra pateikta informacija apie vykusių lizdų paiešką ir šio tyrimo rezultatus. PAV ataskaitos 5 tekstiniam priede yra pateikta, pavyzdžiui, tokia informacija:
 - i) „Planuojamoje VE parko teritorijoje ratas **31** mažojo erelio réksnio lizdas (5 pav.). 2023 metais ne visuose lizduose paukščiai perėjo, kai kurie jų buvo nenaudojami Stebėjimų metu rasta **19** užimtų mažojo erelio réksnio lizdų (1 priedas).“ (9 psl.);
 - ii) „Stebėjimų metu planuojamoje VE parko teritorijoje rasti **4** žuvininko lizdai (7 pav.). 3 iš jų 2023 metų perėjimo sezono metu buvo užimti.“ (12 psl.);
 - iii) „Planuojamo VE parko teritorijoje jūrinių erelių **lizdas** yra šiaurės rytinėje dalyje Jonių miške (9 pav.). 2023 metais jūrinių erelių pora sėkmingai perėjo.“ (15 psl.);
 - iv) „PŪV teritorijoje rasti **2** vapsvaėdžio lizdai, abu buvo užimti (10 pav.).“ (17 psl.);
 - v) „Teritorijoje rastas **1** pievinių lingių lizdas (12 pav.). Medžiojantys paukščiai registruoti nedažnai.“ (20 psl.);
 - vi) „Paprastasis suopis yra įprastas, beveik išimtinai agrariniame kraštovaizdyje medžiojantis plėšrusis paukštis, perintis miškuose, giraitėse, bet kokiuose didesniuose želdiniuose. Nors planuojamo VE parko teritorijoje nustatyti tik **6** užimti lizdai (14 pav.), perinčių paprastųjų suopių gali būti ir daugiau.“ (23 psl.);
 - vii) „Teritorijoje taip pat rastos ir naminių pelėdų bei mažųjų apuokų **lizdaviėtės** (16 pav.).“ (24 psl.);
 - viii) „Teritorijoje rasti **9** juodųjų gandrų lizdai (17 pav.). 2023 m. **4** lizdai buvo užimti.“ (25 psl.);
 - ix) „Planuojamo VE parko teritorijoje rasti **189** baltųjų gandrų lizdai (19 pav.).“ (28 psl.);
 - x) „Zdoniškių miške, PŪV teritorijos pietrytiniame pakraštyje yra didžiųjų baltųjų bei pilkųjų garnių mišri kolonija (21 pav.). Koloniją sudaro virš **50** lizdų.“ (29 psl.).
11. 2024 m. kovo 13 d. PAV ataskaitos viešinimo protokolo 22 psl. pateikiama informacija apie SRIS duomenų analizę, Draugijos stebėjimų ataskaitos rezultatus ir SRIS duomenų apie paukščių lizdavietes palyginimas ir įvertinimas. Nurodoma, kad nagrinėta ne mažiau kaip 88 rastų lizdaviečių bei kitų paukščių perimviečių.
12. 2024 m. kovo 13 d. PAV ataskaitos viešinimo protokolo 5 psl. aiškiai ir nedviprasmiškai nurodoma, kad tam tikra informacija apie lizdus buvo netiksli, kadangi: „Pateikti duomenys apie lizdus – jie buvo pažymėti iškirstuose miškuose.“
13. Apie Draugijos stebėtojų nerastus, bet SRIS esančius miško paukščių lizdus, tame tarpe ir jų buveinių sunaikinimo – miško iškirtimo, atvejus Draugija, pagal galiojantį teisinį reglamentavimą, informavo Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos bei Valstybinę miškų tarnybą (Draugijos 2024 m. balandžio 19 d. raštas Nr. SK-24-19; rašto kopija pridedama).

Asociacija

Lietuvos ornitologų draugija

Lithuanian Ornithological Society – BirdLife Lithuania

J.k.: 191692933| PVM kodas: LT100007641219| Naugarduko 47-3, LT-03208 Vilnius| Tel./faks.: 8 5 213 04 98| El. p.: lod@birdlife.lt

www.birdlife.lt

14. Taip pat, kaip Asociacijai turėtų būti žinoma, jog vienas 2021 metais Asociacijos stebėtojo rastas lizdas 2022/2023 žiemą iškrito nuvirtus medžiui, todėl Draugijos stebėtojas toje vietoje išskėlė dirbtinį lizdą, kad kompensuoti šią gamtos netektį. Taip pat norime informuoti, jog du dirbtiniai lizdai mažajam ereliui rėksniui 2024 metų pavasario pradžioje buvo iškelti vietoje iškritusių artimoje PAV nagrinėjamos teritorijos aplinkoje (<https://www.birdlife.lt/iskelti-du-dirbtiniai-lizdai-maziesiems-ereliams-r>).
15. 2024 m. gegužės 8 d. UAB „Sweco“ rašte „Dėl gautų pasiūlymų dėl poveikio aplinkai vertinimo“ atsakyme į pastabą Nr. 11.11 nurodoma, kad:

„PAV ataskaitoje vertinti Draugijos rasti lizdai, SRIS duomenų bazėje registruoti lizdai ir bendrai visi geros būklės lizdai jau po papildomo SRIS registruotų lizdų patikrinimo. Atsižvelgta į visas geros būklės lizdavietes, nepriklausomai nuo to, ar lizdas 2023 metais buvo užimtas.“
16. Informacija apie paukščių lizdavietes buvo pateikta ir 2024 m. kovo 26 d. vykusio VE parko Širvintų rajono savivaldybėje pristatymo metu.
17. Dar daugiau, stebėjimus atlikęs Kęstutis Jarmalavičius, nuo 2020 metų į SRIS suvedė informacija apie 11 naujai rastų ir naudojamų lizdų (mažojo erelio rėksnio, juodojo gandro, pievinės lingės, žuvininko, vapsvaėdžio ir baltųjų garnių kolonijos). Iš jų, 7 įrašai yra iš VE tyrimo laikotarpio. Nors į SRIS įvesti ir surasti tiksliai patį lizdą nėra reikalavimo vertinant ūkinės veiklos galimą poveikį saugomoms rūšims ir jų buveinėms. Šiuo atveju svarbiausia yra nustatyti galimas jo perėjimo vietas (nebūtinai patį lizdą) ir nagrinėjamų paukščių rūšių maitinimosi bei perskridimo teritorijas, kas ypač svarbu vertinant galimą vėjo energijos parkų galimą poveikį konkrečioms paukščių poroms ar individams.
18. Atsižvelgiant į šiame atsakyme pateiktą informaciją, duomenis, Draugija vertina, kad Draugijos direktoriaus Liutauro Raudonikio **Reportaže išsakyta nuomonė** apie atliktus ornitologinius tyrimus Asociacija pateikia neteisingą, tikrovės neatitinkančią informaciją, iškreipia statistiką, buvo rasti iškirsti lizdai, **atitinka tikrovę**.
19. Taip pat būtina pažymėti, jog nei Draugija, nei PAV ataskaitos rengėjai (UAB „Sweco“) nėra gavusi iš Asociacijos jokios konkrečios informacijos apie Reportažo metu Asociacijos prezidento Teisučio Budos minėtus Asociacijos pasitelkto biologo rastus „106 lizdus“. Tuo tarpu SRIS sistemoje buvo suvesta informacija apie gerokai mažesnę skaičių lizdų (mažiau nei 50), iš kurių didesnė dalis yra aptikti ankstesniais nei 2023 metais (dalis į SRIS pateiktų lizdų apima net 2002-2003 metų stebėjimų laikotarpį), todėl paprasčiausiai nekorektiška lyginti kiek lizdų surado Draugija per vienerius stebėjimų metus, ir kiek Asociacijos samdytas ornitologas per daugiau nei 20 metų, taip nurodant į nepakankamą Draugijos stebėtojo kompetenciją ir Draugijos atliktų tyrimų blogą kokybę. Būtina pažymėti, jog nemaža Asociacijos samdyto ornitologo ankstesniais metais rastų lizdų jau nebeegzistuoja gamtoje, todėl yra logiška, jog Draugijos stebėtojas jų ir negalėjo rasti.
20. Taip pat norime atkreipti dėmesį, jog jei Asociacija, kaip ji teigia, deda pastangas išsaugoti saugomų ir nykstančių rūšių paukščius bei jų perimvietes, kodėl ji nepateikė turimos informacijos apie visus jų samdyto ornitologo rastus lizdus 2024 m. kovo mėn. vykusio PAV ataskaitos viešinimo proceso metu? Jei tokia informacija būtų pateikta, į ją būtų privalomai atsižvelgta PAV ataskaitoje. Net ir pasibaigus PAV ataskaitos viešinimo procesui 2024 m. balandžio mėn., UAB „Žalia žemė“ kreipėsi į Asociaciją su siūlymu „...Siekiant nepakenkti gamtai, užtikrinti procedūrų vykdymą išimtinai pagal teisės aktų reikalavimus ir tik su kvalifikuotų profesionalų dalyvavimu specializuotoje veikloje...“ pateikti visą turimą informaciją apie paukščių lizdus ar žinomas veisimosi vietas, kad jį būtų išnagrinėta PAV ataskaitoje, o sprendimai priimti atsižvelgiant į visus turimus duomenis apie saugomų paukščių veisimosi vietas (UAB „Žalia žemė“ raštas pridedamas). Tačiau iki pat 2024 m. gegužės 14 d. LRT laidos „Panorama“ reportažo, Draugijos žiniomis, jokios naujos/papildomos informacijos apie rastus paukščių lizdus Asociacija nepateikė, kas kelia abejonių dėl informacijos apie rastus 106 lizdus tikrumo, taip pat kyla abejonės ir dėl Asociacijos nuoširdaus noro užtikrinti nykstančių paukščių rūšių tinkamą apsaugą, kuri galima tik dviem atvejais – duomenis pateikiant SRIS arba oficialių PAV procedūrų metu.
21. Bet koku atveju, Reportaže išsakyta nuomonė niekaip nepažeidžia Asociacijos dalykinės reputacijos.

Asociacija

Lietuvos ornitologų draugija

Lithuanian Ornithological Society – BirdLife Lithuania

J.k.: 191692933 | PVM kodas: LT100007641219 | Naugarduko 47-3, LT-03208 Vilnius | Tel./faks.: 8 5 213 04 98 | El. p.: lod@birdlife.lt |

www.birdlife.lt

Direktorius

Liutauras Raudonikis

Liutauras Raudonikis, mob. tel.: 8-685 62155, el. paštas: liutauras.raudonikis@birdlife.lt